

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Explicatur visio in sensu literali, & primùm quid septem candelabra aurea significant. Sectio II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

quia aliz similitudines non reperiuntur aptiores ad amplificandum eximij alieius candoris magnitudinem, quæ etiam fuit causa cur Matthæus capite 17. *Matth. 17.* agens de Transfiguratione Domini dixerit vestimenta eius facta fuisse alba instar niuis: cum certum sit illum vestimentorum Christi candorem, magno intervallo omnem niuis candorem superasse. Quinto. *Oculi eius erant tanquam flamma ignis,* id est, ardentissimi, & instar flammæ micantes, & scintillantes. Sexto. *Pedes eius similes erant aurichalco,* Græcè habetur similes, *Chalcolibano* ὁμοιοι χαλκολιβαῖο, est autem aurichalcum, seu rectius orichalum metalli genus auro simile, dictum Græcè & Latinè, Orichalcum, eo quod nascitur in montibus: ὄρος enim Græcè montem significat: qua de re legendus est Plinius lib. 34. cap. 2. Chalcolibanon *Plinius.* verò, ut vult Suidas, est electri genus auro pretiosius, quâquam si ad etymon spectemus, sit aliquid ex ære & thure compositum. *ἄλλος* enim Græcè *as, λιβάτος* autem, thus significat. Septimo. *Pedes eius erant sicut in camino ignis ardenti,* seu ut habetur Græcè ὡς ἐν πυρὶ πεπερασμένοι id est, tanquam in camino igniti, ut ignitum ad pedes, non ad caminum referatur. Octavo. *Vox eius erat, tanquam vox aquarum multarum,* id est maxime sonora, & multiplex. Nono. *Habebat in dextera sua septem stellas,* vel depictas scilicet, vel inclusas. Decimo. *De ore eius exibat gladius utraque parte acutus,* Græcè ῥομφαία διπλοὺς ὀξεία, hoc est gladius anceps, seu ad verbum duplicis oris acutus. Undecimo. *Facies eius erat splēdidissima sicut solium lueet in virtute sua,* id est, cum fulgentissimus est in meridio. Postremo Ioannes tanta visione perterritus, ad pedes eius tanquam mortuus non tam accidit, quàm cecidit, ille autem ponens dexteram suam super eum dixit, *μὴ φοβῆθαι* Ne time: seu, *Noli timere, Ego sum primus & novissimus, & vivus, & fui mortuus, & ecce sum vivens in secula seculorum, & habeo claves mortis, & inferni, Præcepitque ei, ut omnia quæ viderat literis mandaret scribere, inquit, quæ vidisti, & quæ sunt, & quæ oportet fieri post hæc: sacramentum septem stellarum, quæ vidisti in dextera mea, & septem candelabra aurea: septem stella, Angeli sunt septem Ecclesiarum, & candelabra septem, septem Ecclesie sunt. Verbum γράψον, hoc est scribe, referendum quoque est ad sacramentum septem stellarum, & ad candelabra, ut sit sensus, scribe quæ vidisti, & quæ modò in Ecclesijs geruntur, & quæ postea euentura sunt, scribe quoque sacramentum, seu ut Græcè habetur *μυστήριον* septem stellarum, quæ vidisti in dextera mea, scribe etiam septem candelabra aurea. Nam quod ita locus sit dispungendus, perspicuum est ex eo quod Græcè candelabra sunt in accusandi casu, & quod est consequens, sacramentum septem stellarum, eodem quoque casu accipere oportet. Sic enim Græcè legimus *γράφον ἀ εἰδώς, & ἀ εἰσὶ, & μελλει γενέσθαι μετὰ ταῦτα, τὸ μυστήριον τῶν ἐπὶ τὰ ἀστέρας ὡς εἶδες ὅτι τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ, & τὰς ἐπὶ τὰ λυχνίας τὰς ἑπτὰς.* Sed iam ad mysterium visionis explanandum accedamus.*

Explicatur visio in sensu literalī, & primùm quid septem candelabra aurea significant.

SECTIO II.

SEPTEM candelabra aurea, sunt septem Ecclesie, ad quas scribit Ioannes nomine omnium orbis Ecclesiarum, ut supra diximus, de qua expositione dubitare non licet, cum ille idem *similis filio hominū* qui Ioanni apparuit, sic mysterium explicauerit, *Candelabra, id quæ, septem Ecclesie sunt:* Licet verò septem Ecclesie Aliz minoris, quæ superius nominatæ sunt, hoc loco subaudienda sint, tamen earum nomine vniuersas orbis Ecclesias oportet accipere, ut ibidem do-

cuius tum quod numerus septenarius vniuersitatem significat, tum ob septiformem Spiritus sancti gratiam, ex qua vniuersa Ecclesie pulchritudo efflorescit: quam eandem ob causam per septem candelabra exprimitur, propter septiformem spiritualium donorum splendorem, quo ab Spiritu sancto collustratur. Itaque iure septiformis Ecclesia per septem candelabra designatur, quae etiam per illud candelabrum aureum septem calamorum adumbrata est, de quo agitur Exodi 25. & 37. & illud vidit Zachar. cap. 4. & illud de quo loquitur Christus Matth. 5. *Nemo accendit lucernam, & in abscondito ponit, neque sub modio, sed super candelabrum, & qui ingrediuntur lumen videant.* Prima ratio cur Ecclesia comparetur candelabro, est, quia est visibilis, & excellenti quodam splendore conspicua, atque manifesta, iuxta illud Psalmi 18. *In sole posuit tabernaculum suum.* Quem locum de Ecclesia intelligit D. Augustinus tract. 2. in Epistolam Ioannis. *In manifesto, inquit, posuit Ecclesiam suam, ut sicut sol non possit omnino latere: unde & Civitas supra montem posita appellatur.* Secunda ratio est. Quia instar candelabri lucem mundo praefert, quod lumen est ipse Christus, Ecclesiae candelabro impositum, iuxta illud

Ecclesia cur septiformis. Candelabro comparetur.
Exod. 25. & 37.
Zachar. 4.
Matth. 5. 16.
1. Ratio.
Psalm. 18. 5.
D. August. Secunda.

Christus Ecclesia lumen.
Ioan. 8. 12.
Ioan. 1. 9. 1.
Malach. 4. 2.
Origenes.
Item fons solis.

Luc. 2. 31. Tertia.
Richard.

Rich. de S. Vict.

Exod. 25. & 37. D. Greg.

1. Petr. 1. 7.

Plinius.

Auro comparatur charitas.

2. ad Cor. 2. 2.

Ioannis 8. *Ego sum lux mundi.* Et Ioan. 1. *Erat lux vera, qua illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum,* & Malach. 4. *Timentibus nomen meum, orietur sol iustitiae:* Ex quo fit ut mirum sit, & plane diuinum Ecclesiae candelabrum, quippe quod pro lumine solem ipsum in luminitate praefert, imo & fontem solis, de quo agitur in libro Iosue: quem admodum expendit Origenes Homilia 19. in librum Iosue, ubi fit metio fontis Solis. Quem Solis fontem, Christum ipse interpretatur. Quis porro miretur solem oriri ex fonte: sed is nimirum est Christi splendor ut ex eo lux omnis spiritualis, tanquam ex fonte orta ad omnem mundi plagam illuminandam deriuetur, quod illis verbis praedixit Simeon Luc. 2. *Quod parasti ante faciem omnium populorum, lumen ad Reuelationem gentium.* Tertia ratio est Richardi de Sancto Victore. *Quia sicut, inquit, magna candelabra tribus fere pedibus sustententur, ita Ecclesia in sacrosancta Triade fide per charitatem operante fundata erectaque consistit.*

Porro Ecclesiae non solum candelabra, sed aurea etiam candelabra appellatur, Primò secundum Richardum de S. Victore, quia sicut aurum per ignem probatur, malleis extenditur, & in formam candelabri productum instrumentum ignis, & luminis efficitur, ita Ecclesiae tentationibus probata, & tusionibus persecutionum extenuata, ardentis igne sapientiae caelestis & lucentis opere charitatis, quam etiam ob causam candelabrum illud de quo agitur Exodi 25. & 37. non erat fusile, sed ductile, quemadmodum obseruauit D. Greg. homilia 6. in Ezech. quia nimirum Ecclesia serèdo producitur, & quotidie persecutionibus proficit, atque huc alluisse videtur Petrus 1. sua epist. c. 1. cum dixit: *Et probatio fidei vestra multo pretiosior sit auro quod per ignem probatur.* Secundò propter charitatem quae ob excellentiam & praestantiam, auro omnium metallorum pretiosissimo comparatur, iuxta illud capituli 3. *Suadeo tibi emere à me aurum ignitum.* Est autem ea auti natura auctore Plinio libro 33. historiae naturalis cap. 3. ut nihil eius, igne depercat tunc etiam in incendijs durante materia: imò quo saepius arsit, ad bonitatem proficiat: accedit, quod nec aliud metallum latius dilatatur, aut numerosius dividitur: sic igitur nihil charitatis persecutionum igne deperit, sed magis perficitur: iuxta illud secundae ad Corinthios 12. *Propter quod placeo mihi in infirmitatibus, in contumelijs, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustijs pro Christo, cum enim infirmor, tunc potens sum: Quali dicat, nihil virtutis & constantiae, mihi in tribulationum flammis deperit, quin potius tunc quado firmior atque potentior, ipsumque charitatis aurum per gratiam & virtutem Christi magis enitescit. Praeterea*
charitas

charitas quantumcumque extédatur laboribus, semper instat auri sufficit què ad R. 8. 5. admodum docuit Apollolus ad Romanos 8. *Qui nos separabit à charitate Christi: 2. ad Cor. 6. tribulatio, an angustia? &c. & 2. ad Corinthios 6. Quasi morientes, & ecce vivimus:* In quo quidem charitas à simulata virtute hypocritarum longè distat, quem admodum & verum aurum in eo distinguitur ab alchimico, quod alchimicum non ita malleorum ictus, sicut verum, sustinet. Vnde Paulus 2. ad Corinthios 6. postquam fideles ad labores constanter patienterq; tolerandòs, esset adhortatus, illis verbis. *In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, angustis, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in ieiuniis, necessariò adiungendum putavit in charitate non ficta:* Sem ut Græcè est, *ἐν ἀγάπῃ καὶ ἐν ὑποκρίσει*, hoc est in charitate non hypocritica ut inueneret charitatem esse aurum, quæ nisi vera sit, haud poterit tribulationum, necessitatù, angustiarum, carcerum, seditionum, & laborum ictus sustinere, quin statim frangatur, què madmodum aurum charitatis hypocriticum & alchimicum malleorum ictu frangitur: quare inquit, ut persecutiones omnes, atque difficultates inuicò animò superetis habete verum charitatis aurum, non fictum, non simulatum, non alchimicum.

De simili hō hominis qui erat in medio septem candelabrorum aureorum.

SECTIO III.

RICHARDVS de S. Victore, per hunc similem filio hominis, angelum intelligit, qui in persona, & similitudine Christi, demonstrabat Ioanni sacramentum Diuinæ reuelationis, *Qui inquit, eo amplius habuit auctoritatis, quod apparuit in similitudine saluatoris:* Quæ sententia vera est, nec enim Christus ipse Ioanni apparuit, sed angelus Christi personam sustinens, & idcirco nō homo, nec filius hominis, sed *similis filio hominis*, appellatur: quo sēsu accipiēdi sunt ferè omnes interpretes, cū hoc loco per similem filio hominis, Christum intelligūt, nec enim illud censēdi sunt existimare, Christum in sua ipsius persona in medio candelabrorum aureorū visum esse, sed angelum in hominis specie, qui Christum referret: verum iam hinc illa oritur dubitatio, cur si Christum hic angelus representabat, non homo, sed *similis filio hominis* appelletur. Beda, Primasius, Hugo Cardinalis & alij, eam afferūt rationem, quia nimirum Christus resurrexit immortalis, non iam simpliciter hominem, qui naturam dicit passibilem, sed similem homini, dicendum fuisse: quo etiam sensu dixit Paulus 2. ad Corinthios 5. *Et scognouimus Christum secundum carnem, id est mortalem, sed iam non nouimus.* Eodemque modò D. Augustinus libro II. contra Faustum Manichæum capite 7. intellexit illud ad Hebræos 5. *Qui in diebus carnis suæ preces supplicatione quæ ad eum, qui posuit eum saluum facere à morte cum clamore valido & lacrymis offerens:* Vbi illud in diebus carnis suæ, idem est, atque cū vitā mortalem agebat. Elegantiorem rationem reddit Ioachimus Abbas, *Christus, inquit, tanta in celo præeminet claritate, tanta maiestatis gloria fulget, præ omnibus angelis, ut sicus in eo aliquando dimittatis suæ gloriam occultabat humanitas, ita nunc humanitatis eius abiectio exinanita à maiestatis gloria, & à splendore summa lucis absorptæ esse videatur.* Ut enim aliquando semetipsum exinanuit formam serui accipiens. Ad Philippenses secundo. Ita nunc forma ipsa seruilis à maiestatis gloria exinanita est, ut ita nihil à eo suspicionis remaneat, quo minus verus Dei filius esse credatur. Igitur

E ij

VIE. CAS
IN
APPOCALIP
17
18